
STUDY AWARENESS OF THE OPINION OF THE STARA ZAGORA CITY POPULATION ABOUT THE USE OF ANTIBIOTICS AND THEIR RESISTANCE

Rozalina Yordanova

Trakia University – Medical College, Stara Zagora, Republic of Bulgaria rozalina_abv@abv.bg

Pavlina Teneva

Trakia University – Medical College, Stara Zagora, Republic of Bulgaria pl.teneva@abv.bg

Ivelina Dobрева

Trakia University – Medical College, Stara Zagora, Republic of Bulgaria ivelinadob@abv.bg

Abstract: Introduction: Resistance to antibiotics is one of the greatest threats to global health today. The consequences of it can affect everyone, regardless of gender, age and nationality. The number of increasingly difficult to treat bacterial infections is increasing as antibiotics used for treatment lose their effectiveness against their causative agents. Antibiotic resistance leads to a longer hospital stay, higher costs of medical care and increased lethality. It occurs naturally, but the excessive use of antibiotics in humans, animals and agriculture accelerate the process.

The purpose of this study is to provide information on the awareness of the population in Stara Zagora city about the use of antibiotics, the diseases that can be treated with antibiotics and the antibiotic resistance.

Materials and methods: analysis of questionnaires consisting of 10 questions formulated in order to obtain a clear and objective view of the current awareness of the population of Stara Zagora city about the use of antibiotics and the knowledge of concepts such as "antibiotic resistance", "drug resistance", "superbugs".

Results and discussion: On the basis of the results obtained and the conclusions drawn, recommendations can be formulated to conduct awareness-raising campaigns about the understanding of antibiotic resistance among the population, to take steps at all levels of society to limit and control the spread of antibiotic resistance.

Keywords: antibiotic use, antibiotic resistance, awareness

ПРОУЧВАНЕ ИНФОРМИРАНОСТТА НА НАСЕЛЕНИЕТО ОТ ГРАД СТАРА ЗАГОРА ОТНОСНО УПОТРЕБАТА НА АНТИБИОТИЦИ И ТЯХНАТА РЕЗИСТЕНТНОСТ

Розалина Йорданова

Тракийски университет – Медицински колеж, Стара Загора, Република България

rozalina_abv@abv.bg

Павлина Тенева

Тракийски университет – Медицински колеж, Стара Загора, Република България

pl.teneva@abv.bg

Ивелина Добрева

Тракийски университет – Медицински колеж, Стара Загора, Република България

ivelinadob@abv.bg

Резюме: Резистентността към антибиотици е една от най-големите заплахи за световното здравеопазване днес. Последиците от нея могат да засегнат всеки, независимо от пол, възраст и националност. Увеличава се броя на все по-трудни за лечение бактериални инфекции, тъй като антибиотиците, използвани за лечение губят ефективността си срещу техните причинители. Антибиотичната резистентност води до по-продължителен болничен престой, до по-високи разходи за медицинско обслужване и до повишен леталитет. Тя възниква естествено, но прекомерната употреба на антибиотици при хора, животни и в селското стопанство ускорява процеса.

Целта на настоящето анкетно проучване е да даде информация за осведомеността на населението в град Стара Загора относно употребата на антибиотици, заболяванията, които могат да се лекуват с антибиотици и антибиотичната резистентност.

Материали и методи Анализ на анкетни карти, състоящи се от 10 въпроса, формулирани с цел да се получи ясна и обективна представа на актуалната осведоменост на населението на град Стара Загора, относно употребата на антибиотици и познаването на понятия като „антибиотичната резистентност“, „лекарствена резистентност“, „супербактерии“.

Резултати и обсъждане

На база получените резултати и направените изводи могат да се формулират препоръки за провеждане на кампании за повишаване на осведомеността и разбирането за антибиотичната резистентност сред населението, да се предприемат стъпки на всички нива в обществото за ограничаване и контролиране разпространението на антибиотичната резистентност.

Ключови думи: антибиотична употреба, антибиотична резистентност, осведоменост

Резистентността към антибиотици е една от най-големите заплахи за световното здравеопазване днес. Последиците от нея могат да засегнат всеки, независимо от пол, възраст и националност. Увеличава се броят на все по-трудни за лечение бактериални инфекции, тъй като антибиотиките, използвани за лечение губят ефективността си срещу техните причинители. Антибиотичната резистентност води до по-продължителен болничен престой, до по-високи разходи за медицинско обслужване и до повишен леталитет. Тя възниква естествено, но прекомерната употреба на антибиотици при хора, животни и в селското стопанство ускорява процеса.

ЦЕЛ на настоящето анкетно проучване е да даде информация за актуалната осведоменост на населението на град Стара Загора, относно употребата на антибиотици и познаването на понятия като „антибиотичната резистентност“, „лекарствена резистентност“, „супербактерии“.

МАТЕРИАЛИ И МЕТОДИ

Проучването е проведено сред 74 граждани на град Стара Загора 80% от които са на възраст между 18 и 29 години, 11% между 30 и 50 години, и 9% над 50 годишна възраст, и обхваща две ключови области: употребата на антибиотици, и познаване устойчивостта към антибиотиките. Анализирани сме анкетни карти, състоящи се от 10 въпроса, формулирани с цел да се получи ясна и обективна представа на актуалната осведоменост на населението на град Стара Загора, относно посочените проблеми.

РЕЗУЛТАТИ И ОБСЪЖДАНЕ

По отношение на използването на антибиотиките, повече от половината от анкетираните - 52% съобщават че са приемали антибиотик преди повече от една година. Процентът на анкетираните, приемали антибиотици през последния месец, през последните шест месеца и през последната година е почти еднакъв - съответно 19%, 16% и 12%. Само 1% от анкетираните никога не са приемали антибиотици. (Фиг.1.) Анкетираните, които съобщават, че са приемали антибиотици, са попитани по какъв начин са ги получили. По-голямата част от тях 86 %, съобщават, че са получили антибиотиките с рецепта от лекар, 11% отговарят без рецепта, от аптеката и незначителна част (3%) от приятел или член на семейството, или са имали от предишен път. (Фиг.2.)

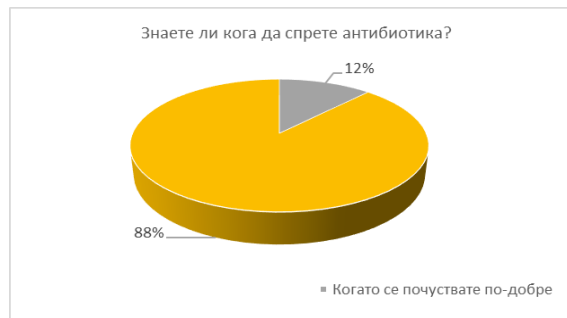
Фиг.1. Данни за последния прием на антибиотик на респондентите **Фиг.2.** Относителен дял на лицата получили антибиотик с рецепта от лекар

Мнозинството от анкетираните (89%) заявяват че са получили съвет от медицински специалист за това как да приемат антибиотика, който последно са използвали. (Фиг.3.). Следващата област на проучването, обхваната в настоящия доклад, е нивото на знания за подходящото използване на антибиотици, включително как и кога да се използват антибиотици и за какво трябва да се използват.

Анкетираните са запитани дали смятат, че е правилно да приемат антибиотик, който е бил изписан на техен приятел или член от семейството и да го използват така както и те, за лечение на същите симптоми. Почти всички анкетирани – 91% смятат че това твърдение не е вярно. На въпросът "Знаете ли кога да спрете приема на антибиотика?" Голям % от анкетираните (88%), са отговорили, че приемът на антибиотик става според получените предварително указания и само 12% от анкетираните, са на мнение че трябва да спрат приема на антибиотика след като се почувстват по-добре. (Фиг.4.)

Фиг.3. Относителен дял на лицата получили съвет от лекар за прием на антибиотик.

Фиг.4. Относителен дял на лицата, които знаят кога да спрат антибиотика.

Само 12% от анкетираните са отговорили, че антибиотиците са ефективни срещу вирусни инфекции. Останалите 88% са дали правилен отговор, а именно че антибиотиците не действат срещу вируси(фиг.5.). В заключителната част на този доклад са анализирани отговорите на въпроси, проучващи осведомеността по отношение на антибиотичната резистентност, нивото на разбиране на проблема и начините за решаването му.

Анкетираните са запитани дали са чували поредица от термини, често използвани във връзка с устойчивостта към антибиотици. Голям % от анкетираните (85%) са чували тези понятия преди това. Делът на анкетираните, които никога не са чували тези термини е 15% (Фиг.6.).

Фиг. 5. Осведоменост за действието на антибиотици срещу вируси

Фиг.6. Осведоменост за понятието „антибиотична резистентност“ „супер бактерии“

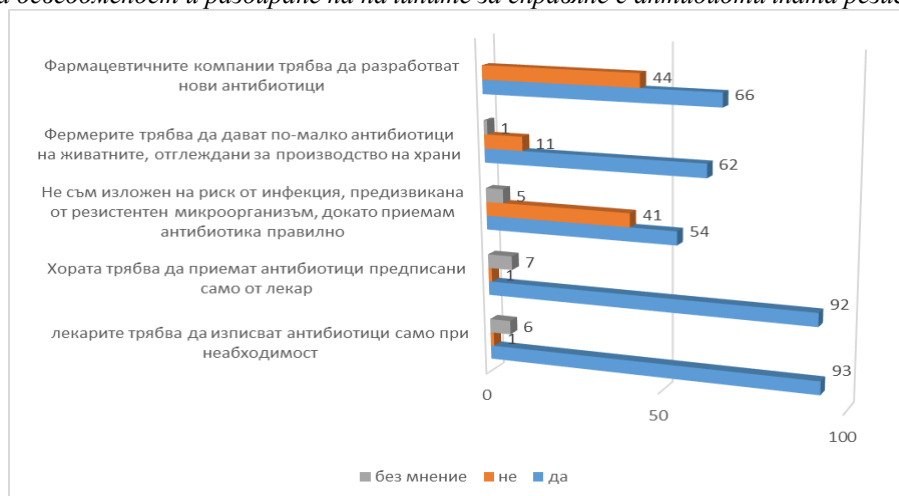
За да се изследват нивата на осведоменост и разбиране за начините за справяне с антибиотичната резистентност, анкетираните бяха запитани дали смятат, че следните действия биха помогнали за разрешаването на проблема:

- Лекарите трябва да изписват антибиотици само при необходимост
- Хората трябва да приемат антибиотици само когато са им предписани от лекар
- Не съм изложен на риск от инфекция, предизвикана от антибиотик резистентен микроорганизъм, докато приемам антибиотика си правилно
- Фермерите трябва да дават по-малко антибиотици на животните, отглеждани за производство на храни

- Фармацевтичните компании трябва да разработват нови антибиотици

По-голямата част от анкетиранияте са съгласни, че всички тези действия ще помогнат за справяне с антибиотичната резистентност, като 93% смятат че Лекарите трябва да изписват антибиотици само при необходимост, 92% смятат че Хората трябва да приемат антибиотици само когато са им предписани от лекар, а 62% че Фермерите трябва да дават по-малко антибиотици на животните, отглеждани за производство на храни.

Фиг.7. Нива на осведоменост и разбиране на начините за справяне с антибиотичната резистентност

На въпросът дали е прекалена употребата на антибиотици 54% от анкетиранияте са отговорили с положителен отговор, 22% са отговорили с Не, а 24% смятат че антибиотичната употреба е оптимална, но антибиотиците се използват неправилно. (Фиг.8.)

Фиг.8. Прекалена ли е употребата на антибиотици?

Това проучване сред населението на град Стара Загора, представя нивото на осведоменост на гражданите по отношение на антибиотичната употреба и разбирането на проблема за резистентността към антибиотиците. Резултатите от анкетата за употребата на антибиотици показва колко често се приемат антибиотици, като не малка част от анкетиранияте (19%) съобщават, че са приемали антибиотик през последния месец.

Резултатите от анкетното проучване относно начина, по който хората са получили антибиотици и дали са получили съвети как да ги приемат, показват че по-голямата част от анкетиранияте, са получили антибиотиците с рецепта, изписана от лекар (86%) и че са получили съвети от медицински специалист как да ги приемат (89%). Това показва, че антибиотиците по-често се приемат за лечение на подходящо състояние и по подходящ начин, като това е от голямо значение за антибиотичната резистентност.

Само 9% от анкетиранияте посочват че е добре да използват антибиотици, които са били изписани на приятел или член на семейството, стига те да са били използвани за лечение на същото заболяване, а останалите 91% смятат че това твърдение е грешно. Приемането на антибиотици, предписани за някой друг, може да

допринесе за тяхното неподходящо използване, тъй като това може да означава, че лицето, на което са предписани, не е приемало антибиотика в правилната доза и в правилната продължителност, т.е. не е завършило курса на лечение.

Друг фактор, допринасящ за подходящата употреба на антибиотици, е разбирането на хората за това кога трябва да спрат приема на антибиотика. Препоръката е пациентите винаги да вземат пълния курс, предписан им от лекар, защото той е необходим за унищожаване на всички бактерии. Ранното спиране на антибиотика благоприятства развитието на бактериалните щамове, които все още не са унищожени. Въпреки това, 12% от анкетиранияте смятат че трябва да спрат приема на антибиотици, когато се почувстват по-добре.

Използването на антибиотици за състояния, които всъщност не са лечими с тях, допринася допълнително за злоупотреба с антибиотиките и за развитие на резистентност към тях. За това познаването на състоянията, които могат да се лекуват с антибиотици е от голямо значение. Само малка част от анкетиранияте (12%) посочват че вирусните инфекции могат да се лекуват с антибиотици, а останалите 88% дават верен отговор, а именно че антибиотиките са неефективни срещу вирусни инфекции.

Анкетиранияте бях попитани дали са чували за поредица от често използвани термини, свързани с устойчивостта към антибиотици. Резултатите показват висока степен на осведоменост - 85% от анкетиранияте са чували понятията антибиотична резистентност, лекарствена резистентност, „супербактерии“. Само 15% от анкетиранияте не са чували за нито един от тези термини.

В следващата част на проучването, анкетиранияте трябваше да посочат дали серия от твърдения относно употребата на антибиотици са верни или не.

По-голямата част от анкетиранияте са съгласни, че всички тези действия ще помогнат за справяне с антибиотичната резистентност, като 93% смятат че Лекарите трябва да изписват антибиотици само при необходимост, 92% - че Хората трябва да приемат антибиотици само когато са им предписани от лекар, а 62% - че Фермерите трябва да дават по-малко антибиотици на животните, отглеждани за производство на храни. 54% от анкетиранияте смятат, че не са изложени на риск от резистентна към антибиотици инфекция, стига да приемат правилно антибиотика си, което всъщност не е така. Резистентните към антибиотици бактерии могат да се разпространяват от човек на човек, и могат да засегнат всеки, независимо от възраст, пол и националност.

Целта на това проучване беше да се оцени актуалната обществена осведоменост и разбирането на проблема сред населението на град Стара Загора, свързан с употребата на антибиотици и антибиотичната резистентност. Това проучване би могло да помогне за бъдещите усилия за информиране на обществеността и за оценка на въздействието на тези усилия. Резултатите от това проучване показват, че има още много да се направи, въпреки че хората разбират до определена степен проблема и начина, по който могат да променят поведението си. Проучването показва още високите нива на употреба на антибиотици, които допринасят за проблема и колко много хора биха могли да бъдат повлияни, ако антибиотиките, които приемат, стават все по-неефективни. Отчетените тук резултати могат да бъдат от полза при разработването и прилагането на програми и кампании за повишаване на осведомеността населението и разбирането на проблема в целия свят чрез ефективна комуникация, образование и обучение.

ЛИТЕРАТУРА

[1] <http://www.who.int>

[2] WHO Library Cataloguing-in-Publication Data Antibiotic resistance: Multi-country public awareness survey I. World Health Organization ISBN 978 92 4 150981 7

[3] Fact sheet 2016- Antibiotic resistance. [Jun;2017];resistance resistance. <http://www.who.int/mediacentre/factsheets/antibiotic-resistance/en/>. 2017